

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЧЕСЬКА МОВА»**

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	Українська мова та література
Тривалість викладання	1-4 чверті
Заняття:	Осінній, весняний семестри
лекції:	30 годин
практичні заняття:	15 годин
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає

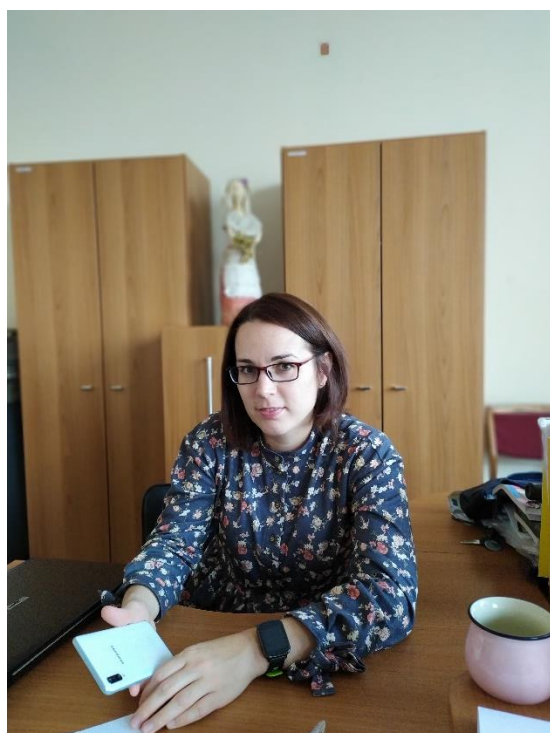
Філології та мовної комунікації

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4362>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «035-20-1»

Викладач:

Саїк Аліна Володимирівна

Доцент, канд. філол. наук,
доцент кафедри філології та
мовної комунікації

Персональна сторінка

E-mail: [Saik. A.V@nmu.one](mailto:Saik.A.V@nmu.one)

1. Анотація курсу

Курс орієнтовано на досягнення “середнього” рівня володіння мовою, що передбачає такі вміння: сприймати чеську мову на слух і розуміти усне мовлення; спілкуватись; правильно писати слова, тексти; читати адаптовану літературу, а також на засвоєння основ чеської граматики, у результаті чого формується готовність до роботи з першоджерелами та науковою літературою, засвоєння знань з фонетики, лексикології, морфології, синтаксису чеської мови; систематизування, повторення, закріплення й удосконалення набутих знань в процесі навчання. Робота над темами та різножанровими видами текстів передбачає подальше вдосконалення лексичних, граматичних, фонетичних навичок студентів, розширення їхнього активного та потенційного словникового запасу. Це відбувається як при аналізі текстового матеріалу, так і в ситуативних контекстах, в різних видах мовленнєвої діяльності.

2. Мета і завдання курсу

Мета курсу – формування у студентів навичок вживання мови як інструменту спілкування, засвоєння ними основних мовних навичок (читання, письмо, активне спілкування, аудіювання, реферування) та опанування базових побутових тем, що уможлиблює вільне орієнтування в сучасному чехомовному світі. Курс орієнтовано на досягнення “середнього” рівня володіння мовою, що передбачає такі вміння: сприймати чеську мову на слух і розуміти усне мовлення; спілкуватись; правильно писати слова, тексти; читати адаптовану літературу, а також на засвоєння основ чеської граматики, у результаті чого формується готовність до роботи з першоджерелами та науковою літературою, засвоєння знань з фонетики, лексикології, морфології, синтаксису чеської мови; систематизування, повторення, закріплення й удосконалення набутих знань в процесі навчання.

3. Результати навчання

Вміти користуватися довідковими матеріалами з чеської мови.

Вміти працювати з бібліографічними, лексикографічними та дидактичними джерелами.

Розуміти чеські аудіотексти, вміти віднайти правильний відповідник в українській мові.

Регулювати вироблення нової інформації, використовувати її в конкретній ситуації для вирішення перекладацьких проблем міжмовного, міжкультурного, міжособистісного спілкування.

Володіти прийомами та методами перекладу текстів різних стилів мовлення (усно та письмово) з чеської мови на українську.

Володіти засобами кодування й декодування інформації, що здійснюється за допомогою знакових систем, зокрема прийомами вербального спілкування в міжмовній комунікації.

Знати базову граматику чеської мови. Вміти застосовувати граматичні правила на практиці.

Розуміти усне чеське мовлення. Вміти складати діалоги, тексти різножанрового характеру, створювати відповідні комунікативні ситуації.

4. Структура курсу

Лекції

Лекція: 1. Фонетика чеської мови.

Голосні та приголосні звуки в чеській мові. Особливості вимови та наголошення. Дифтонги. Фрази-вітання та базові фрази. Класифікація приголосних звуків, їх фонетична характеристика. Чергування приголосних звуків при словотворенні і словозміні.

Лекція: 2. Вступна теоретична частина

Особові займенники та дієслово-зв'язка *byť*. Вказівний займенник *ten*. Числівник *jeden*. Рід іменників в чеській мові. Вживання прикметників. Питальні слова. Присвійні займенники в чеській мові.

Лекція: 3. Теперішній час дієслів в чеській мові.

Дієслова znát, vědět, umět. Знахідний відмінок в чеській мові. Текст SEZNÁMENÍ. Комунікативні формули: Вітання / Vitání Добрий день / Dobrý den Доброго ранку / Dobré ráno Доброго вечора / Dobrý večer. Комунікативні формули: Знайомство / Známost Як Вас звати? / Jak se jmenujete? Хто це? / Kdo je to? Аудіювання.

Лекція: 4. Називний і Знахідний відмінки множини в чеській мові.

Присвійний займенник svůj. Порядкові числівники. Текст NAKUPOVÁNÍ. Оглядові теми: одяг, взуття, парфуми, господарчі товари, радіотовари, канцтовари. Лексика, тематичний словник. Комунікативні формули. Діалоги. Аудіювання.

Лекція: 5. Модальні дієслова. Кличний відмінок.

Тексти HOTEL, RESTAURACE. Українська національна кухня. Особливості чеської національної кухні. Складання меню. Лексика, тематичний словник. Діалоги. Аудіювання. Орієнтація по місту.

Лекція: 6. Минулий час дієслів в чеській мові. Родовий відмінок однини.

Назви місяців, днів тижня. Назви кольорів. Тексти на аудіювання. Karel IV. SLAVNÍ LIDÉ. Тексти. Тематичний словник. Лексичні вирази. Особливості чеської фразеології. Перегляд фільму “Česká republika — země pro turistů”. Ознайомлення з рекламними журналами та буклетами. Диспути на теми “Růst významu cestovního ruchu”, “Vztah lidí k turistice”.

Лекція: 7. Родовий відмінок множини.

Займенники в родовому відмінку. Вивчення часових конструкцій в чеській мові.

Тексти NA NÁVŠTĚVĚ. POZVÁNÍ. KINO. Читання тексту. Лексика, тематичний словник. Твір на тему “Máme hosty”. Аудіювання.

Лекція: 8. Називний відмінок множини чоловічого роду істота.

Дієслова chodit, jezdit. Займенники každý, žádný, všichni. Тексти RODINA. NAJÍMÁNÍ BYTU. Опис власної родини, складання тематичного словника. Аудіозапис “Pan Kubat a jeho godina”. Опис власної квартири, кімнати, помешкання (аудиторія, клас, офіс тощо). Лексика, тематичний словник Аудіювання.

Лекція: 9. Майбутній час дієслів в чеській мові. Місцевий відмінок однини.

Прислівники. Вживання займенників в місцевому відмінку. Творення прислівників в чеській мові. Тексти CESTUJEME. POČASÍ. ROČNÍ OBDOBÍ. Розповідь про власну відпустку (канікули). Лексика, тематичний словник. Діалоги. Комунікативні формули. Ігрові діалоги. Конструкції, що вживаються для позначення часу. Аудіювання.

Лекція: 10. Давальний відмінок однини. Наказовий спосіб дієслів чеської мови.

Займенники в давальному відмінку. Творення наказового способу дієслів. Рефлексивний займенник se. Тексти CO SI VEZMEŠ NA SEBE? OBLEČENÍ. Характеристика людини і опис її зовнішнього вигляду. Дискусії на тему “Charakterové vlastnosti a vzhled”. Лексичний словник. Комунікативні вирази. Діалог. Мовна гра “O kom mluvíme?”. Аудіювання.

Практичні заняття

Практичне заняття: 1. Прага / Praha.

Короткий огляд історії Праги (історичні місця, пам’ятки, дати, події). Відеофільм чеською мовою “Zlatá Praha”. Тематичний словник. Аудіювання. Граматика. Майбутній час (простий, складний). Дієслово být у майбутньому часі. Специфіка творення дієслів у майбутньому часі. Часові прикметники. Головні члени простого речення (підмет, присудок).

Практичне заняття: 2. Університет / Univerzita.

Моє навчання у вищому навчальному закладі. Лексика, тематичний словник. Комунікативні формули. Діалоги. Аудіювання. Граматика. Відмінювання іменників чоловічого роду (істот) твердої групи типу můj známý kamarád. Особливості відмінювання. N. a A. pl. іменників і прикметників твердої групи чоловічого роду.

Практичне заняття: 3. Транспорт / Doprava.

Орієнтація в часі, міський транспорт, на вокзалі, у поїзді, у літаку. Лексика, тематичний словник. Комунікативні формули. Діалоги. Твір на тему “Jedu do Čech”. Граматика. Відмінювання іменників типу kámen, den, týden. Сполучники že, ani, jestli, až.

Практичне заняття: 4. Орудний відмінок однини.

Займенники в орудному відмінку. Тексти NOVÉ ZAMĚSTNÁNÍ. ŽIVOTOPIS. Оглядові теми: офіс, кадри, фірма працює, переговори. Лексика, тематичний словник. Діалоги. Аудіювання. Ораковасі лексе.

Практичне заняття: 5. Чеська республіка / Česká republika.

Текст. Тематичний словник. Лексичні вирази. Комунікативні формули. Перегляд фільму “Česká republika — země pro turisty”.

Практичне заняття: 6. Прислівники ještě/ještě ne, už/už ne.

Переклад текстів SLUŽBY. SPORT. U LÉKAŘE. Складання мікродіалогів з даної теми. Самопочуття. У лікаря. В аптеці. Лексика, тематичний словник. Ігрові варіанти комунікативних формул. Аудіювання.

Практичне заняття: 7. Ознайомлення з рекламними журналами та буклетами.

Диспути на теми “Růst významu cestovního ruchu”, “Vztah lidí k turistice”. Діалог-агітація на тему “Doporučuji vám jet do., protože..!” Граматика. Відмінювання слів іншомовного походження типу idea, drama. Вживання дієслів з орудним відмінком. Присвійні прикметники. Особливості відмінювання.

Практичне заняття: 8. Тексти MĚSTO. NA POŠTĚ. V BANCE.

Місцеперебування та напрямки. Орієнтація в місті. Комунікативні формули. Екскурсія рідним містом. Особливості звертань у листах. Підписування листів і листівок. Лексика. Тематичний словник. Діалоги. Аудіювання.

5. Технічне обладнання та програмне забезпечення

Технічні засоби навчання:
Персональні комп'ютери;
Дистанційна платформа MOODLE.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		**Бонус	Разом
	*Відповіді на практичних заняттях	Контрольна тестова робота		
30	40	25	5	100

* При несвоєчасному складанні тем практичних занять максимальна оцінка знижується на 2 бали.

** Бонусні бали нараховуються за регулярне відвідування занять (не більше двох пропусків без поважних причин за всіма видами занять) та наявність конспекту лекцій.

Теоретична частина оцінюється за результатами здачі контрольної роботи, яка містить 3 питання та передбачає розгорнуті відповіді на них.

Практична частина оцінюється за результатами відповідей на практичних заняттях та результатами контрольної тестової роботи, яка містить 20 запитань та передбачає розгорнуту відповідь на одне питання.

Для підвищення оцінки (якщо було більш ніж 2 пропуски занять) **на 5 балів** здобувач вищої освіти може виконати та захистити презентацію з будь-якої теми лекцій з дисципліни «Чеська мова», або обрати тему самостійно (після попереднього узгодження з викладачем).

До іспиту студент готується за списком питань, розміщених на платформі MOODLE.

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань, на які треба дати розгорнуті відповіді, та виконання одного практичного завдання.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

3 питання по 10 балів з розгорнутими відповідями на них.

10 – максимальна кількість балів, нараховується за правильну, повну (наведено приклади) та конкретну відповідь (еталонну) на запропоноване питання.

8 балів - відповідь правильна, наведено приклади, але забагато інформації, яка опосередковано відповідає суті питання;

6 балів - відповідь правильна, але забагато інформації, яка не відповідає суті питання;

4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відповідь неправильна.

6.4. Критерії оцінювання практичної частини

Відповіді на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів – **40**, де кожне практичне заняття оцінюється балом **5**.

Контрольна тестова робота.

20 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, кожна правильна відповідь оцінюється **1 балом**. Розгорнута відповідь оцінюється **5 балами (разом 25 балів)**.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел

інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка». http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту і завчасно.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1 Базові

1. Ivana Rešková, Magdalena Pintarová. *Communikative Czech (Elenementary czech)*. Brno, 2009. 262 с.
2. Ivana Rešková, Magdalena Pintarová. *Communikative Czech. Workbook (Elenementary czech)*. Brno, 2009. 111 с.
3. Marie Hádková. *Čeština pro cizince a azylanty (Cvičebnice A1)*. Praha, 2015. 122 с.
4. Marie Hádková. *Čeština pro cizince a azylanty (Cvičebnice A2)*. Praha, 2015. 139 с.
5. Jitka Cvejnová. *Česky, Prosím I. Učebnice češtiny pro cizince*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2008. 216 с.
6. Jitka Cvejnová. *Česky, Prosím I. Pracovní sešit*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2008. 170 с.
7. *Чеська мова. Підручник* : За ред. Хелени Конфортилової, Павла Тучного. Прага, 2018. 431 с.

8.2 Додаткові

1. Bartošicová J. Testy českého jazyka'98. Praha : Didaktis, 1998.
2. Bischofová J., Hasil J. a kol. Čeština pro středně a více pokročilé. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2001. 244 s.
3. Čechová E., Remediosová H. Chcete ještě lépe mluvit česky? 2.díl. Liberec, 2001. 510 s.
4. Chartmanová D. a kol. Pravidla českého pravopisu. Olomouc, 2000–2001.
5. Filipec J. aj. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha : Academia, 1994.
6. Konfortijová H. Seznám nejfrekventovanějších sloves. Praha : SPN, 1991.
7. Havránek B. Stručná mluvnice česká. Praha : Fortuna, 1996.
8. Hlavsa Z., Hruškova Z. a další. Pravidla českého pravopisu. Praha : Akademie věd České republiky, 2001. 391 s.
9. Styblík V. a kol. Cvičení z pravopisu pro větší školáky. Praha : SPN, 1998.
10. Styblík V. Český jazyk pro 6. ročník ZŠ. Praha : Fortuna, 1994.
11. Styblík V. Český jazyk pro 7. ročník ZŠ. Praha : Fortuna, 1995.
12. Tejnor A. a kol. Český jazyk. Praha : Fortuna, 1999.
13. Айзпурут Е. Чешский язык — 2000 : Учебник чешского языка. Прага, 2000. 140 с.
14. Андерш Й., Даниленко Л. І., Паламарчук О. Л. та ін. Українсько-чеські паралелі в текстах і ситуаціях : Розмовник. Київ : Довіра, 2002. 477 с.
15. Мокиенко В.М., Степанова Л.И. Чешский язык : Учебное пособие по развитию речи. СПб. : КАРО, 2010. 272с.
16. Українсько-чеський словник : У 2 т. Прага : Академія, 1994.
17. Чесько-український словник : У 2 т. Київ : Наук. думка, 1998–1999.

РЕСУРСИ

1. Дніпровська міська бібліотека <http://www.library.dp.ua/>
2. Науково-технічна бібліотека НТУ «Дніпровська політехніка» <http://lib.nmu.org.ua/>